



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18420

Tarih : 15.06.2026

45608

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Sinan ÇİFTYÜREK

Van Milletvekili

İlk kez 1966 yılında yayımlanan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları (SEGE), illerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini ölçen ve bölgesel kalkınma politikalarına yön veren temel referans çalışmalar arasında yer almaktadır. 2025 yılında yayımlanan son SEGE raporu da dahil olmak üzere, yaklaşık altmış yıllık dönemde hazırlanan çalışmalar incelendiğinde seçim bölgem Van'ın da içerisinde bulunduğu illerin gelişmişlik sıralamalarında sürekli olarak son sıralarda yer aldığı görülmektedir. Bu durum, bölgesel eşitsizliklerin kalıcı hale geldiğini, uygulanan kalkınma politikalarının söz konusu bölgelerde beklenen sonuçları üretmediğini ve yoksullaşmanın süreklileştirildiğini göstermektedir.

SEGE-2025 sonuçlarına göre altıncı kademe gelişmişlik grubunda yer alan 17 ilin büyük çoğunluğunu Kürt nüfusun yoğun olarak yaşadığı iller oluşturmaktadır. Aradan geçen yaklaşık altmış yıllık süreye rağmen bu illerin gelişmişlik düzeylerinde kayda değer bir iyileşme sağlanamaması; kamu yatırımlarının dağılımı, teşvik politikalarının etkinliği, istihdam olanakları, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim ile bölgesel kalkınma politikalarının sonuçlarının sorgulanmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda;

1. 1966 yılından bugüne kadar yayımlanan SEGE çalışmalarında en alt gelişmişlik kademesinde yer alan iller hangileridir? Bu illerin sıralamalarında yıllara göre meydana gelen değişim nedir?
2. SEGE-2025 raporunda altıncı kademe gelişmişlik grubunda yer alan 17 il için Bakanlığınız tarafından hazırlanmış özel bir bölgesel kalkınma programı bulunmakta mıdır?
3. Son yirmi yılda altıncı kademe gelişmişlik grubunda bulunan illere yapılan merkezi kamu yatırımlarının toplam tutarı yıllara ve illere göre ne kadardır?

4. Son yirmi yılda yatırım teşvik sisteminden yararlanan yatırım sayısı ve yatırım tutarı altıncı kademe gelişmişlik grubunda yer alan iller bakımından ne kadardır?
5. Son yirmi yılda yatırım teşvik sistemi kapsamında desteklenen illere sağlanan teşviklerin toplam tutarı, teşvik belgesi sayısı, sabit yatırım tutarı ve öngörülen istihdam rakamları bakımından yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
6. Bakanlığınız, yaklaşık altmış yıldır gelişmişlik sıralamalarında son kademelerde yer alan illerin durumunu hangi yapısal nedenlerle açıklamaktadır? Bununla ilgili Bakanlığınız tarafından yapılan ya da yapılması planlanan bir araştırma mevcut mudur?
7. Altıncı kademe gelişmişlik düzeyinde yer alan illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerinin yükseltilmesine yönelik olarak önümüzdeki beş yıl içerisinde uygulanması planlanan ekonomik politikalar ve yatırım programları nelerdir?
8. Van ilinin SEGE çalışmalarındaki gelişmişlik sıralaması 1966 yılından günümüze kadar nasıl değişmiştir? Van'ın sistematik şekilde en alt kademe kalmasının temel nedenleri Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirilmektedir?
9. Van ilinde istihdam, sanayi, eğitim, sağlık, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi göstergelerinde Türkiye ortalamasının yakalanabilmesi için öngörülen yatırım ve destek programları nelerdir?
10. Bakanlığınız tarafından bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik yürütülen programların etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?